

« καὶ παραιτηθέντος ἐξ ἀνάγκης τοῦ Κωλέττη, « μοὶ ἀπέβαιναν ἀδύνατον νὰ μείνω εἰς τὴν θέσιν μου ». Ἡ πρό ἐξ μηνῶν διαγωγή τοῦ Ἄρμανσπέργ πρὸς αὐτὸν καὶ ἡ προφανὴς ἔκτοτε δυσμένειά του ἐπεξηγοῦν ἀρκούντως τὴν ἀνωθι συνοπτικὴν περικοπὴν. Ἄλλως, ἡδύνατο ἴσως δλόκληρον τὸν βίον ν' ἀφιέρωσιν ὁ Ἐίχτὰλ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπ' αὐτῆς ν' ἀποθάνῃ.

Ἄλλὰ καὶ μακρὰν αὐτῆς ζῶν δὲν τὴν ἐλησμόνησεν, οὐδ' ἔπαυσεν ἀγαπῶν αὐτήν. Τὴν 26 Αὐγούστου 1835 ἔγραφεν ἐκ Διέπης πρὸς τὸν Κωλέττην, ἀφιχθέντα πρό τινων ἡμερῶν εἰς Παρισίους. « Δὲν παύω συλλογιζόμενος τὴν Ἑλλάδα, τοὺς φίλους ὅσους ἐν αὐτῇ ἀπέκτησα, « τὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναχωρήσεώς μου « προμηνυόμενα ἐκεῖ συμβεβηκότα, καὶ ὑμᾶς. « Διέρχομαι νοερῶς τὰς ἐξακοσίας λεύγας τὰς « ὁποίας διέτρεξα πρό ὀλίγου, ὅπως ἀναλογισθῶ « ὅτι ἐκεῖ κάτω ὑπάρχει κόσμος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου « ἔζησα καὶ μετὰ τοῦ ὁποίου ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ « διακοπῶσι ποτε αἱ σχέσεις μου. »

Τὰ αἰσθήματα ταῦτα οὐδέποτε, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μικροῦ καὶ χρηστοῦ βίου του, διέψευσεν. Οὐδέποτε διέκοψε τὰς πρὸς τὴν Ἑλλάδα σχέσεις, οὐδέποτε ἔπαυσε σκεπτόμενος περὶ αὐτῆς. Ἐὰν δὲν ἐξετιμῆθη ὡς ἔδει, ἐὰν ἡδικήθη παρὰ τῶν τότε κυβερνῶντων αὐτήν, ἡσθάνετο βεβαίως ὅτι ἦτο ἀνεύθυνος ἡ Ἑλλάς. Ἄλλὰ καὶ ἐὰν ἔτι ἔπταιεν, ἡ μνησικακίη δὲν ἡδύνατο νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν γεννικὴν καρδίαν του.

« Αἰετοπε (ἔσημειώσέ που ἐν τῷ ἡμερολογίῳ « του, ἄνευ ἡμερομηνίας,) αἰετοπε ὑπῆρξεν ἐντὸς « μου ἡ πεποιθήσις εἰς τὴν εἰμαρμένην μου. Αὐ- « τη ὑπῆρξε τὸ στήριγμά μου ἐν τῷ βίῳ. Τοῦτο « συνησθάνθη ἐναργέστερον τὴν μόνην φορὰν « καθ' ἣν πρὸς στιγμὴν ἐκλονίσθη ἡ τοιαύτη πε- « ποίθησις, τὴν ἐσπέραν ὅτε ἀναχωρῶν ἐξ Ἑλ- « λάδος ἀπεχαιρέτησα τὸν κ. Rouen (πρέσβυν « τῆς Γαλλίας). Ἦτο ἐξώρας, ἀλλ' ὁμως δὲν μοὶ « προσέφερε τὸν ἵππον του διὰ νὰ μεταβῶ εἰς « Πειραιᾶ, ὥστε ἠναγκάστην νὰ ἐνοικιάσω ἐν « ἄθλιον ζῶον. Τὸ ἐσπέρας ἐκεῖνο ἐνόμισα πρὸς « στιγμὴν ὅτι παραιτῶ τὴν Ἑλλάδα χωρὶς ν' « ἀφήσω τίποτε ὀπισθὲν μου, καὶ ὅτι ἡ ἐν αὐτῇ « διαμονή μου ὑπῆρξεν ἀνωφελής. »

Ὅχι, δὲν ὑπῆρξεν ἀνωφελής. Ναὶ μὲν ἔμειναν ἀπραγματοποίητα τὰ περὶ ἀποικισμοῦ σχέδια, ἀλλ' ὁ φιλελληνισμὸς του δὲν ἔμεινεν ἄκαρπος. Τοῦτο διετράνωσεν ὁ μετέπειτα βίος του, δύνανται δὲ νὰ τὸ προσμαρτυρήσωσι καὶ ὅσοι Ἕλληνες εὐτυχῆσαντες νὰ τὸν γνωρίσωσιν ἐκ τοῦ πλῆθιον ἐτιμῆθησαν διὰ τῆς φιλίας του.

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ

## Ο ΝΑΥΑΓΟΣ ΤΗΣ ΚΥΝΘΙΑΣ

(Μυθιστόρημα Ἰουλίου Βέρν καὶ Ἀνδρέου Λωρῆ)

[Μετάφρ. Α. Π. Κουρτίδου.]

ΙΘ'.

### Πυροβολισμοί.

Περὶ τὴν δευτέραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν ὁ Ἐρικ καὶ ὁ Ἐρσεβον καταπεπονημένοι εἰσέδυσαν εἰς τὴν ἀποθήκην τῶν τροφίμων, καὶ ἐξηπλώθησαν ἐγγὺς ἀλλήλων, μεταξύ δύο βυτινῶν, παρὰ τὴν θερμὴν τοῦ Κλάας δορᾶν, ὅπου δὲν ἐβράδυναν ν' ἀποκοιμηθῶσιν. Ὅτε ἀφυπνίσθησαν ὁ ἥλιος εἶχεν ἤδη ἀναβῆ ὑπὲρ τὸν ὄριζοντα, ὁ οὐρανὸς ἐγένετο ἀνέφελος καὶ κυανοῦς καὶ ἡ θάλασσα γαληνιαία. Τὸ πελώριον τμήμα τοῦ πάγου ἐφ' οὗ ἔπλεον, ἔνεκα τῆς ἡμέρου καὶ κανονικῆς αὐτοῦ κινήσεως ἐφαίνετο ἀκίνητοῦν. Ἀλλὰ κατὰ τὰ δύο αὐτοῦ ἄκρα γιγαντιαῖοι κρύσταλλοι ἐκυλόντο, φερόμενοι μεθ' ὀρμῆς, συρρασόμενοι κατ' ἀλλήλων. Τὸ ὑπὸ τῶν κρυστάλλων τούτων ἀποτελούμενον γραφικὸν τοπίον, ἀντανακλῶν ἢ διαλύον, ὡς πρίσμα, τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, ἦτο ἐν τῶν θαυμασιωτέρων ἐξ ὧσιν ποτὲ εἶχεν ἴδῃ ὁ Ἐρικ. Καὶ ὁ Ἐρσεβον αὐτός, ὁ ἐλαχίστην ῥοπήν ἔχων ἐν γένει, ἰδίᾳ δ' ἐν ἡ εὐρίσκετο δεινῇ περιστάσει, εἰς τὸ θαυμάζειν τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς ἀρκτώας φύσεως, κατεμαγεύθη ὑπὸ τῆς καλλονῆς τοῦ θεάματος.

— Τί καλὰ ποῦ θὰ ἦταν νὰ κυττάζῃ κανεὶς ὅλη αὐτὴ τὴν ὠμορφιά ἀπὸ τὸ κατάστρωμα ἐνὸς πλοίου! εἶπε στεναζών.

— Μπᾶ! ἀπήντησεν ὁ Ἐρικ μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ εὐθυμίας, ἂν εὐρισκόμεθα ἐπάνω εἰς πλοῖον, θὰ εἶχομεν τὸν νοῦν μας πῶς ν' ἀποφυγῶμεν αὐτοὺς τοὺς πάγους καὶ νὰ μὴ κατακομματιασθῶμεν, ἐν ᾧ ἐπάνω εἰς τὸ νησί μας δὲν φοβούμεθα τίποτε ἀπ' αὐτά.

Βεβαίως αἰσιοδοξότερα τῶν πραγμάτων ἐποψίς δὲν ἦτο δυνατή. Ὁ Ἐρσεβον ὑπερμεδιάσει θλιβερός. Ἀλλ' ὁ Ἐρικ δὲν ἀπεκαρτέρει.

— Δὲν εἶνε ἕκτακτον εὐτύχημα ὅτι ἔχομεν μαζί μας τὴν ἀποθήκην αὐτῶν τῶν τροφίμων; προσεῖπεν. Ἡ κατάστασις μας θὰ ἦτο πραγματικῶς ἀπελπιστικὴ ἂν δὲν εἶχομεν τίποτε. Ἀλλὰ με̄ εἰκοσι βαρέλλια παξιμαδιῶν, καπνισμένου κρέατος καὶ ρουμίου, με̄ τὰ ὄπλα μας καὶ τὰς φυσιγγιοθήκας μας γεμάτας τί φόβον ἔχομεν; Τὸ πολὺ πολὺ νὰ ταξειδεύσωμεν μερικὰς ἐβδομάδας χωρὶς νὰ ἴδωμεν στερεάν. Θὰ ἰδῆς, πατέρα, ὅτι ἀπὸ τὸν κίνδυνον τούτον θὰ σωθῶμεν ὅπως ἐσώθησαν οἱ ναυαγοὶ τῆς Χάροας.

— Τῆς Χάροας; ἠρώτησε περιέργως ὁ Ἐρσεβον.

— Ναί, ἐνὸς πλοίου τὸ ὁποῖον τῷ 1869 ἦλθεν εἰς τὰς πολαικὰς θαλάσσας. Μερικοὶ ἄνδρε-

τοῦ πληρώματός του ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ τὸ πλοῖον ἐπάνω εἰς ἓν μέγαλον κομμάτι πάγου, εἰς τὸ ὁποῖον μετέφερον τροφὰς καὶ κάρβουνα. Ἐξήμισυ μῆνας ἔμειναν ἐπ' αὐτοῦ, ἔταξιίδευσαν χιλιάδας μίλλια, καὶ ἐπὶ τέλους ἔφθασαν εἰς τὰ ἄρκτικὰ μέρη τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.

— Ἀμποτε καὶ ἡμεῖς νὰ ἔχωμεν αὐτὴν τὴν τύχην! εἶπε στενάζων ὁ Ἐρσεβόν... Ὡς τόσο ὁμῶς καλὰ θὰ κάμωμε, θαρρῶ, νὰ τσιμπήσωμε καὶ κᾶτι.

— Σύμφωνος, εἶπεν ὁ Ἐρικ. Μία γαλέτα καὶ ἓνα κομμάτι καπνιστοῦ κρέατος διόλου δὲν θὰ με δυσαρεστήσουν.

Ὁ Ἐρσεβόν ἐξέβαλεν δύο βυτινῶν διπυρίτην καὶ τεταριχειμένον βόειον κρέας διὰ τῆς αἰχμῆς δὲ τοῦ μαχαιρίου αὐτοῦ ἤνοιξεν ἐν τῇ πλευρᾷ βυτιδός τινος ὅπῃν ἦν ἔβυσεν ἀμέσως διὰ πάματος κατασκευασθέντος ἐκ ξυλίνης στεφάνης. Εἶτα δ' ἤρξαντο ἀριστώντες.

— Τὸ κομμάτι τοῦ πάγου μετ' ὁποῖον ἔταξιίδευν οἱ αὐταὶ τῆς Χάρσας ἦτο μέγαλον ὅσον τὸ ἰδικόν μας; ἠρώτησεν ὁ γέρον ἀλιεύς μετὰ δέκα λεπτά, ἅτινα ἔδαπάνησεν εὐσυνειδήτως εἰς ἀνάκτησιν τῶν δυνάμεών του.

— Δὲν τὸ πιστεύω· τὸ ἰδικόν μας θὰ ἔχη μῆκος δέκα ἢ δώδεκα χιλιομέτρων τοῦλάχιστον, ἐν ᾧ τῆς Χάρσας θὰ εἶχε μόλις δύο, ἐκτός τούτου εἶχε καταφυγῶθι μετὰ ἕξ μηνῶν χρῆσιν. Οἱ δυστυχεῖς ναυαγοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ τὸ παραιτήσων τότε, διότι τὰ κύματα ἔφθανον μέχρι τοῦ καταφυγίου των. Εὐτυχῶς εἶχον μίαν βάρκαν μετ' ἡδύνατον νὰ μετακιζήσων εἰς ἄλλο τεμάχιον πάγου ὅταν ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκοντο δὲν ἦτο πλέον κατοικήσιμον. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπέρασαν ἀπὸ κρύσταλλον εἰς κρύσταλλον ὡς λευκαὶ ἄρκτοι, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἠτύχησαν τέλος νὰ ἐπανίδουν τὴν στερεάν.

— Ἄ! βλέπεις; εἶπεν ὁ Ἐρσεβόν, αὐτοὶ εἶχεν βάρκαν ἀλλὰ ἡμεῖς δὲν ἔχομεν. Ἄν δὲν ἐμφοῦμε μέσα εἰς κανὲν ἄδειο βαρέλι, δὲν βλέπω πῶς θὰ εἰμφορέσωμε νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ ἐπάνω!

— Θα τὸ ἰδοῦμεν ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, ἀπεκρίθη ὁ Ἐρικ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ χρέος μας εἶνε νὰ περιέλθωμε ὅλον τὸ νησί μας καὶ νὰ τὸ ἐξετάσωμεν.

Ὁ Ἐρσεβόν καὶ ὁ Ἐρικ ἀνηγέρθησαν, ἀμφότεροι δὲ ἀνεροχίθησαν εἰς ὕψωμά τι πάγων καὶ χιόνων ὅπως λάβωσι γενικὴν ἰδέαν τοῦ τμήματος ἐκείνου τοῦ πάγου ὁμοίως δὲ πρὸς μακρὰν σχεδίαν ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν πρὸς νῆσον δώδεκα ἢ καὶ δεκαπέντε ἴσως χιλιομέτρων μῆκος ἔχουσαν ἀπὸ τοῦ ἐνός μέχρι τοῦ ἐτέρου ἄκρου, σχηματίζουσαν χονδροειδῶς τεράστιον κῆτος ἐξηπλωμένον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ πολι-

κοῦ ὠκεανοῦ. Ἡ ἀποθήκη τῶν τροφίμων ἔκειτο ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς παριστάσεως τὴν κεφαλὴν τοῦ κῆτους. Ἄλλ' ἦτο ἀρκούντως δυσχερὲς νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ μεγέθους καὶ τοῦ ἀληθοῦς σχήματος τῆς νήσου. Πλείστοι λοφίσκοι καθίστων ἀνώμαλον τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς ἀποφράσσοντες πανταχόθεν τὴν θέαν. Τὸ ἄκρον, ὅπερ τὴν προτεραιάν ἀπετέλει τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου, ἦτο τὸ μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένον. Ἀπεφάσισαν δὲ νὰ τραπῶσι τὸ πρῶτον πρὸς τὴν εὐθυσίαν ταύτην. Καθόσον δ' ἠδυνήθησαν νὰ ἐξακριβώσωσι, ὡς ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἡλίου, ὁ αὐχὴν ἐκεῖνος τῆς κρυσταλλώδους στερεᾶς ὅστις πρὶν ἀποσπασθῆ τῆς συμπαγοῦς ἐκτάσεως ἐξετείνετο πρὸς δυσμὰς, νῦν εἶχε στραφῆ πρὸς βορρᾶν. Εὐλόγως λοιπὸν συνεπέρανον ὅτι ἡ νῆσος ἔπλεε πρὸς νότον, φερομένη ὑπὸ τῶν ρευμάτων ἢ τοῦ ἀνέμου, καὶ ἡ ἐξαφάνισις δὲ πλέον παντὸς ἴχνους τοῦ μακροῦ ἔρκους τῶν πάγων, ὅπερ ἐξετείνετο περὶ τὴν ἐβδομηκοστὴν ὀγδόην παράλληλον ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, ἐπεκύρου πληρέστατα τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Ἡ νῆσος ἦτο χιονοσκεπής, ἐπὶ τῆς χιόνος δὲ ταύτης ἐφαίνοντο ἐνίοτε μελανά στίγματα ἅτινα ὁ Ἐρσεβόν ἀνεγνώρισεν ὅτι ἦσαν «ουγιούκ.» Τὰ γενειοφόρα ἀμφίβια ταῦτα ἐφώλευον ἀναμφιβόλως ἐν ῥωγματῆς ἢ τρώγλαις, νομίζοντα δ' ἑαυτὰ ἀπηλλαγμένους παντὸς κινδύνου, ἐθερμαίνοντο εἰς τὸν ἥλιον.

Ὁλόκληρον ὥραν ἐβάδισαν ὁ Ἐρικ καὶ ὁ Ἐρσεβόν ὅπως φθάσωσι εἰς τὸ ἄκρον τῆς νήσου. Διρκῶς δὲ ὠδεύσαν παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν διότι οὕτω ἠδύναντο νὰ ἐξερευνώσι τὴν τε θάλασσαν συγχρόνως καὶ τὴν νῆσον. Συχνάκις ὁ Κλάας προτρέχων, ἔτρεπεν εἰς φυγὴν οὐγιούκ τινὰ, ὅστις σκαιῶς συρόμενος μέχρι τοῦ χείλους τοῦ παγικοῦ πεδίου ὤρμα εἰς τὸ ὕδωρ. Εὐχερέστατον ἦτο εἰς τοὺς δύο ναυαγοὺς νὰ φονεύσασιν πολλοὺς. Ἀλλὰ πρὸς τί ἄφ' οὗ ἦτο ἀδύνατον ν' ἀνάψωσι πῦρ ὅπως ὀπτήσωσι τὴν ἄλλως ἀβρὰν σάρκα τῶν ζώων τούτων; Ὁ Ἐρικ ἄλλας εἶχε μερίμνας· ἐξήταξε συντόμως τὸ ἔδαφος τῆς νήσου καὶ ἐβεβαιώτο ὅτι δὲν ἦτο ὁμογενές. Πολλὰ ῥωγματὰ ἐκτεινόμενα καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις ἐφ' ἅπαντος τοῦ πλάτους τοῦ παγικοῦ πεδίου ἐνέπνεον τὸν φόβον μὴ ἅμα τῇ πρώτῃ συγκρούσει κατατμηθῆ εἰς πολλὰ τεμάχια. Εἶνε ἀληθές ὅτι καὶ τὰ τμήματα ἐκεῖνα θὰ εἶχον ἐπαρκές μέγεθος. Ἀλλὰ καὶ μόνῃ ἢ πιθανότης ὁμοίου δυστυχήματος ἐπειθανάγκαζεν αὐτοὺς νὰ μένωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον παρὰ τὴν ἀποθήκην τῶν τροφίμων, ἂν μὴ ἤθελον νὰ εὐρεθῶσιν αἴφνης μακρὰν αὐτῆς. Αἱ ῥωγματὰ ἐκεῖνα ἄλλως τε ἐκαλύπτοντο πανταχοῦ ὑπὸ πυκνοῦ στρώματος χιόνος πεσοῦσης τὴν προτεραιάν, ἥτις τηκομένη ἤρξατο νὰ πληραῖ ἢ τοῦλάχιστον νὰ δια-

νάττη αὐτάς. Ὁ Ἔρικ, ἀπεφάσισε νὰ ἐξακριβώσῃ μετὰ προσοχῆς ὅποιον ἐκ τῶν οὕτω διακεχαραγμένων τμημάτων ἦτο τὸ μείζον καὶ στερρότερον ὅπως ἐν αὐτῷ ἐγκαταστῶσι μετακομιζόντες καὶ τὴν ἀποθήκην τῶν τροφίμων.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ Ἐρσεβον καὶ ὁ Ἔρικ ἐξηκολούθησαν τὴν ἐξερεύνησιν τῆς νήσου πρὸς δυσμὰς ἐπὶ μικρὸν ἀναπαυθέντες. Ἐπορεύοντο δὲ παρὰ τὴν ἀκτὴν ἐκείνην τῆς παγκιῆς στερεᾶς, ἥτις πρὸ δύο ἐτι ὠρῶν ἀπετέλει τὴν παραλίαν τοῦ κόλπου, εἰς ἃν εἶχεν ἀποκλεισθῆ τὸ ἀμερικανικὸν θαλαμηγόν. Ὁ Κλάας προέτρεχε, ἐφαινετο δ' ὅτι εὐρίσκετο ἐν τῷ ἀληθεῖ στοιχείῳ του ἐπὶ τοῦ χιονώδους ἐκείνου τάπητος, ὅστις ἀνεμίμησκεν αὐτῷ ἀναμφιβόλως τὰς πεδιάδας τῆς Γροιλανδίας.

Αἶφνης ἤρξατο ὁσφραϊνόμενος τὸν ἀέρα καὶ ἀπῆλθεν ὡς βέλος, μετ' ὀλίγον δ' ἔστη ἐνώπιον πράγματός τινος ὑπὸ σωροῦ πάγων ἀποκρυπτούμενου.

— Ἡ οὐγιούκ ἢ φώκη θὰ εἶνε πάλιν! εἶπεν ὁ Ἔρικ ἐξακολουθῶν ἤρεμον τὸ βῆμά του.

Ἄλλ' οὔτε οὐγιούκ οὔτε φώκης σῶμα ἦτο τὸ κείμενον παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς νήσου. Ἦτο σῶμα ἀνθρώπου, ἀνθρώπου ἀναισθητοῦ καὶ καθημαγμένου, ὅστις καθόσον ἐφαινετο ἐκ τῆς δερματίνης αὐτοῦ στολῆς δὲν ἦτο βεβαίως ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς Ἀλύσκας. Ὁ Ἔρικ ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἔχοντος πυκνὴν καὶ ἐρυθρὰν τὴν κόμην καὶ σιμὴν ὡς αἰθίοπος τὴν ῥίνα.

Ὁ Ἔρικ πρὸς στιγμὴν ἐνόμισεν ὅτι ὠνειρεύετο. Ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἤνοιξε τὸ ἐσωκάρδιον τοῦ ἀναισθητοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀπεγύμνωσε τὸ στήθος του. Τοῦτο δ' ἐπραξεν ὅπως ζητήσῃ μᾶλλον ὄνομά τι ἢ ὅπως ἴδῃ ἂν ἐπάλλετο ἡ καρδιά.

Τὸ ζητούμενον ὄνομα εὐρίσκετο ἐστιγμένον ἐν τὸς χονδροειδοῦς θυρεοῦ: «*Πατρικιος Ὀδόνογαν Κυρθία.*»

Καὶ ἡ καρδιά ἐπάλλετο!.. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος δὲν ἦτο νεκρός!.. Ἐφερεν ἐπὶ κεφαλῆς εὐρὺ τραῦμα, ἕτερον ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους μῶλωπα παρακωλύοντα μεγάλως τὰς ἀναπνευστικὰς αὐτοῦ κινήσεις.

— Πρέπει νὰ τὸν μεταφέρωμεν εἰς τὸ ἄσυλον μας, νὰ τὸν περιποιηθῶμεν, νὰ τὸν ζωντανεύσωμεν! ἐφώνησεν ὁ Ἔρικ. Καὶ προσεῖπε ταπεινῆ τῆ φωνῇ, ὡσεὶ ἐφοβεῖτο μὴ ἀκουσθῆ:

— Εἶνε αὐτός, πατέρα, αὐτός ποῦ ζητοῦμεν τόσα ἔτη τώρα καὶ δὲν τὸν εὐρίσκαμεν, ὁ Πατρικιος Ὀδόνογαν!.. Τὸν εὐρήκαμεν καὶ εἶνε μισοκποθαμένος!..

Ἡ σκέψις ὅτι τὸ ἀπόκρυφον τοῦ βίου αὐτοῦ ἐκρύπτετο ὑπὸ τὸ καθημαγμένον ἐκεῖνο κρανίον πυρετώδη φλόγα ἀνήπτεν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ Ἔρικ. Ὁ Ἐρσεβον μαντεύσας τι συνέβαιεν ἐν αὐτῷ ἀνύψωσε τοὺς ὤμους του ἐφαινετο δὲ λέγων:

— Μεγάλο διάφορον θὰ ἔχῃς ἂν μάθῃς τώρα τὴν καταγωγὴν σου!.. Εἰς τὴν κατάστασι ποῦ εἴμεθα ἡμεῖς τώρα τί μᾶς ὠφελοῦν τὰ κρυφὰ τοῦ κόσμου;

Ἐν τούτοις ἔλαβε τὸ σῶμα ἀπὸ τῶν ποδῶν ἐν ᾧ ὁ Ἔρικ ἐκράτει αὐτὸ ἀπὸ τῶν βραχιόνων, οὕτω δὲ φέροντες αὐτὸ ἐκίνησαν πρὸς τὴν ἀποθήκην τῶν τροφίμων.

Ὁ τραυματίας τότε ἤνοιξεν ἐκ τῆς κινήσεως τοὺς ὀφθαλμούς. Σχεδὸν δ' ἀμέσως δριμύ ἄλλογος αἰσθανθεὶς ἐκ τῶν τραυμάτων του ἐξέβαλεν οἰμωγὴν, ἐν ᾗ εὐκρινῶς ἠκούετο ἡ ἀγγλικὴ λέξις «*δρίγκ*»—νὰ πῶ!

Ἐπειδὴ δ' ἦσαν μακρὰν εἰσέτι τῆς ἀποθήκης τῶν τροφίμων ὁ Ἔρικ ἀπεφάσισε νὰ μὴ προχωρήσῃ περαιτέρω, ἀλλὰ νὰ ἐξαπλώσῃ τὸν τραυματίαν παρὰ λοφίσκον τινα ἐπὶ στρώματος χιόνου καὶ νὰ θέσῃ εἰς τὰ χεῖλη του τὴν φιάλην τοῦ ρουμίου αὐτοῦ.

Ἦτο σχεδὸν κενὴ αὕτη, ἀλλ' ὅσας σταγόνας κατέπιεν ὁ Ὀδόνογαν ἀνεζωογόνησεν αὐτόν. Περιέβλεψε δὲ κύκλῳ, ἐξέβαλε βαθὴν στεναγμὸν καὶ εἶπε:

— Ποῦ εἶνε ὁ Τζών;

— Σὰς εὐρήκαμεν μόνον εἰς τὴν ἀκρογιαλιὰν αὐτῆς τῆς νήσου, εἶπεν ὁ Ἔρικ. Ἦσθε πρὸ πολυῦ ἐδῶ;

— Δὲν εἰξέρω, ἀπήντησεν ὁ τραυματίας δυσχερῶς ἀναπνέων. Δόστε μου νὰ πῶ κ' ἄλλο, εἶπε παρατηρῶν ἀσκαρδαμυκτὴ τὸν Ἔρικ.

Πιῶν δὲ τὸ ὑπολειπόμενον τῆς φιάλης ἀνέλαβε δυνάμεις ὅπως ὀμιλήσῃ.

— Ὅταν ἐξέσπασεν ἡ φουρτούνα, εἶπε, τὸ Ἀλβατρος ἦταν γιὰ νὰ βουλιᾷξῃ. Κάμποσοι πρόλαβαν καὶ πήδησαν ἴσως βάρκες, οἱ ἄλλοι χάθηκαν. Ἐμένα μού ἔκανε νεῦμα ὁ Τζών νὰ ἐμθῶ μαζί του εἰς ἓνα «καγιακ» κρεμασμένο ἐστὶ πρύμνῃ· οἱ ἄλλοι δὲν τὸ καταδέχονταν γιὰτι ἦταν μικρὸ, μὰ δὲν ἤξευραν πῶς ἦταν ἐπίτηδες καμωμένο!.. Μονάχα ἐμεῖς εὐγήκαμε ζωντανοὶ ἐξῶ ὅλες τὲς ἄλλες σκαμπαβίες τὲς ἀναποδογύρισεν ἡ φουρτούνα· κ' ἐμεῖς κτυπήσαμε φοβερὰ πάνω ἔστους πάγους ὅταν τὰ κύματα ἐτίναξαν ἐξῶ μὲ ὀρμὴ τὸ «καγιακ» μας· μὰ ἐσυρθήκαμε ὅπως ὅπως παρὰ μέσα γιὰ νὰ μὴ μᾶς φθάνουν, προσμένοντας νὰ ζημερώσῃ!.. Τὸ πρῶτ' ὁ κύρ Τζών ἐπῆγε ναῦρῃ καμμιά φώκηνα ἢ κανένα πουλι γιὰ νὰ φάμε. Ἀπὸ τότε δὲν τὸν ματάειδα!..

— Αὐτὸς ὁ κύριος Τζών εἶνε ἀξιωματικὸς τοῦ Ἀλβατρος; ἠρώτησεν ὁ Ἔρικ.

— Εἶνε ὁ πλοίαρχος, ἀπεκρίθη ὁ Ὀδόνογαν διὰ τόνου φωνῆς ὑπερφαινόντος ἐκπληξίν τινα ἐπὶ τῆ ἐρωτῆσει.

— Ἀλλὰ πλοίαρχος δὲν εἶνε ὁ Τούδωρ Βράουν;

— Δὲν!.. δὲν ξέρω!.. εἶπε δισταζὼν ὁ τραυ-

ματίας, διαλογισθείς ἴσως ὅτι εἶπε περισσότερα τοῦ δέοντος.

Ὁ Ἐρικ δὲν ἐθεώρησε φρόνιμον νὰ ἐπιμείνῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Εἶχε τόσα ἄλλα νὰ ἐρωτήσῃ!

— Προχθές, εἶπεν εἰς τὸν Ἴρλανδόν, καθήσας παρ' αὐτῷ ἐπὶ τῆς χιόνος, δὲν ἠθελήσατε νὰ ἔλθετέ εἰς τὸ πλοῖόν μου διὰ νὰ ὁμιλήσετε μαζί μου, καὶ ἡ ἄρνησίς σας αὐτὴ ἐπροξένησεν, ὅπως εἰξεύρετε, πολλὰ δυστυχήματα! Ἄλλὰ τώρα ὅπου συντηθήμεν, ἄς ὁμιλήσωμεν σοβαρά, ὡς γνωστικοὶ ἄνθρωποι! Εὐρίσκεσθε ἐπάνω εἰς ἓνα κομμάτι πάγου, πληγωμένους, χωρὶς τροφάς, καὶ δὲν εἰμπορεῖτε μόνος σας νὰ σωθῆτε ἀπὸ τὸν φοβερόν θάνατον ὅπου σᾶς προσμένει!.. Ὁ θεὸς πατὴρ μου καὶ ἐγὼ ἔχομεν ὅ,τι σᾶς λείπει, τροφάς, ὄπλα, ρῶμι!.. Ἐχομεν μεγάλην διάθεσιν νὰ σᾶς περιποιηθῶμεν, νὰ τὰ μοιρασθῶμεν ὅλα μαζί σας καὶ νὰ σᾶς ἰατρεύσωμεν!.. Ἀντὶ ὅλων αὐτῶν δὲν θὰ μᾶς δείξετε καὶ σεῖς ὀλίγην ἐμπιστοσύνην;

Ὁ Ἴρλανδὸς προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ Ἐρικ ἀναποφάσιστον βλέμμα, ἐν ᾧ ἡ εὐγνωμοσύνη ἐφαίνετο ἀναμιγνυομένη πρὸς τὸν φόβον, — ζοφερόν καὶ ἀόριστόν τινα φόβον.

— Κατὰ τὴν ἐμπιστοσύνην ποῦ μοῦ ζητᾶτε! εἶπεν.

— Ὡ! τὸ εἰξεύρετε τί ζητῶ! ἀπεκρίθη ὁ Ἐρικ προσπαθῆσας νὰ μειδιάσῃ καὶ λαβὼν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὰς τοῦ τραυματίου. Σᾶς τὸ εἶπα προχθές· εἰξεύρετε τί ἔχω ἀνάγκη νὰ μάθω, τί ἦλθα ἕως εἰς τὰς πολικὰς θαλάσσας νὰ ζητήσω!.. Ἐλάτε, Πατρίκιε Ὀδόνογαν, εἰπέτε μου αὐτὸ τὸ μυστικόν, τὸ ὅποιον ἔχει δι' ἐμὲ τὸσον μεγάλην σημασίαν, εἰπέτε μου τί εἰξεύρετε διὰ τὸ «παιδί τοῦ σωσιβίου»! Εἰπέτε μου πῶς εἰμπορῶ νὰ ἐπανεύρω τὴν οἰκογένειάν μου!.. Τί φοβεῖσθε; Τί κίνδυνον τάχα τρέχετε ἂν μοῦ φανερώσετε ὅσα σᾶς ἐρωτῶ;

Ὁ Ὀδόνογαν δὲν ἀπεκρίνετο ἀλλ' ἐφαίνετο σταθμιζὼν διὰ τοῦ ἀπημβλυμένου αὐτοῦ νοῦς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Ἐρικ.

— Μὰ, εἶπε τέλος, ἂν γλυτώσωμε ἀπὸ δ'αὐ, ἂν φθάσωμε σὲ μία χώρα ποῦ ἔχει δικαστήρια, θὰ κακοπάθω!

— Ὅχι, τὰς τὸ ὀρκίζομαι!.. Σᾶς τὸ ὀρκίζομαι εἰς ὅ,τι ἔχω ἱερώτερον! ἐφώνησεν ἐνθέρμως ὁ Ἐρικ. Ὅτι καὶ ἂν ἐκάματε εἰς ἐμένα ἢ εἰς ἄλλους, σᾶς δίδω τὸν λόγον μου ὅτι δὲν θὰ πάθετε τίποτε... Κ' ἔπειτα συμβαίνει κ' ἐν ἄλλο τὸ ὅποιον σεῖς δὲν γνωρίζετε, καθὼς φαίνεται ὅλα ἐκεῖνα τὰ γεγονότα παρεγράφησαν, δηλαδὴ ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν ἐπράξατε, ἀφ' οὐ ἐπέρχασαν ἀπὸ τότε εἴκοσι ἔτη, ἡ δικαιοσύνη τῶν ἀνθρώπων δὲν ἔχει πλέον τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς ζητήσῃ λόγον!

— Ἀλήθεια; ἠρώτησεν ὁ Πατρίκιος μετὰ τινος ἔτι δυσπιστίας. Μὰ ὁ κύριος Τζὼν μοῦ εἶπε πῶς τὴν Ἀλάσκα τὴν ἔστειλε ἡ ἀστυνομία καὶ ὁ ἴδιος τοῦ εἶπατε διὰ δικαστήρια...

— Ναί, ἀλλὰ διὰ μίαν τωρινὴν ὑπόθεσιν καὶ ὄχι παλαιάν, διὰ κάποιον δυστύχημα τὸ ὁποῖον μᾶς συνέβη εἰς τὴν ἄρχὴν τοῦ ταξειδίου μας!.. Νὰ εἰσθε βέβαιος, Ὀδόνογαν, πῶς ὁ Τζὼν σᾶς ἐπερίπαιξε. Χωρὶς ἄλλο, ἔχει κάποιον συμφέρον διὰ νὰ μὴν ὁμιλήσετε.

— Καὶ βέβαια ἔχει συμφέρον! εἶπεν ὁ Ἴρλανδὸς μετὰ πεποιθήσεως. Μὰ δὲν μοῦ λέτε ποῖος σᾶς εἶπε πῶς ἐγὼ ξεύρω τὸ μυστικόν;

— Ὁ Βόουλες καὶ ἡ γυναῖκά του, ποῦ κρατοῦν τὸ ξενοδοχεῖον ἡ Ἐρυθρὰ Ἀγκυρα εἰς τὸ Βρουκλάιν· αὐτοὶ σᾶς ἤκουσαν πολλὰς φορὰς νὰ ὁμιλῆτε διὰ τὸ «παιδί τοῦ σωσιβίου.»

— Ἀλήθεια! εἶπεν ὁ Ἴρλανδός.

Ἐμεινε δὲ σύννουσ στιγμάς τινας ἔτι.

— Τὸ λοιπὸν δὲν σᾶς ἔστειλε ἡ ἀστυνομία; ἐπανελάθεν.

— Ὅχι, — τί ἀνόητος ἰδέα εἶνε αὐτή, Πατρίκιε; — ἦλθα μόνος μου, ἀπὸ τὴν μεγάλην μου ἐπιθυμίαν, ἀπὸ τὴν διψάν ποῦ ἔχω νὰ μάθω ποῖα εἶνε ἡ πατρίς μου, ποῖα εἶνε ἡ οἰκογένειά μου...

Εἰς τὰ χεῖλη τοῦ Ὀδόνογαν ἐπήνησεν ὑπερφανὸν μειδιάμα.

— Ἄ! αὐτὸ θέλετε νὰ μάθετε; εἶπε. Τὸ λοιπὸν, ἀλήθεια, εἰμπορῶ νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ ἐγὼ!... Ἀλήθεια, τὸ ξέρω!..

— Εἰπέτε το, Ὀδόνογαν, εἰπέτε το! ἀνέκραξεν ὁ Ἐρικ ἰδὼν αὐτὸν δισταζόντα πάλιν. Εἰπέτε το καὶ σᾶς ὑπόσχομαι νὰ σᾶς συγχωρήσω ἂν μοῦ ἐκάματε τίποτε κακόν, νὰ σᾶς εὐγνωμονῶ, καὶ νὰ σᾶς ἀποδείξω τὴν εὐγνωμοσύνην μου.

Ὁ Ἴρλανδὸς ἔρριψε βλέμμα πλήρες πόθου πρὸς τὴν φιάλην τοῦ ρουμιού.

— Ἐπράθηκε ὁ λάρυγγάς μου ἀπὸ τὸ λέγε λέγε, εἶπε. Δόστε μου ἴλιγο ρῶμι ἀκόμα...

— Ἡ φιάλη δὲν ἔχει πλέον μέσα, ἀλλὰ θὰ πᾶμε νὰ σᾶς φέρωμεν ἀπὸ τὴν ἀποθήκην μας. Ἐκεῖ ἔχομεν δύο μεγάλα βαρέλια, ἀπῆντησεν ὁ Ἐρικ δούς τὴν φιάλην εἰς τὴν Ἐρσεβον.

Οὗτος δὲ ἀπεμακρύνθη παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Κλάας.

— Δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ, προσεῖπεν ὁ νέος στραφεὶς πρὸς τὸν τραυματίαν. Ἐμπρὸς λοιπόν, καλέ μου Πατρίκιε, φανερώσατέ μου τὸ μυστικόν... Ἐλάτε σεῖς εἰς τὴν θέσιν μου! Ὑποθέσατε πῶς εἰς ὅλην σας τὴν ζωὴν δὲν εἰξεύρατε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου σας, τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς σας, καὶ ὅτι εὐρίσκεσθε ἐμπρὸς εἰς τὸν μόνον ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος τὰ εἰξεύρει ὅλα αὐτά, καὶ ὅμως αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν θέλει νὰ σᾶς φανερώσῃ τὸ πολῦτιμον αὐτὸ μυστικόν, τὴν στιγμὴν ἴσα ἴσα ὅπου τοῦ ἐσώσατε τὴν ζωὴν! Δὲν εἶνε

σκληρόν, Πατρίκιε; δὲν εἶνε πολὺ σκληρόν;... Δὲν σὰς ζητῶ τίποτε ἀδύνατον, δὲν σὰς ζητῶ νὰ κατηγορήσετε τὸν ἑαυτὸν σας, ἂν ἐκάματε καμμίαν κακὴν πράξιν!... Δόσατέ μου μικρὰν μόνον πληροφορίαν, δείξατέ μου μόνον τὰ ἴχνη πῶς νὰ εὔρω τὴν οἰκογενεϊάν μου, τίποτε ἄλλο δὲν ζητῶ!...

— Ἀφ' οὗ εἶν' ἔτσι θὰ σὰς εὐχαριστήσω, εἶπεν ὁ Πατρίκιος προφανῶς συγκεινημένος. Θὰ ξεῦρετε, πιστεύω, πῶς ἤμουν μαθητευόμενος 'ς τὴν *Κυρθία*...

'Ἄλλ' αἴφνης ἐσταμάτησε.

'Ὁ Ἐρικ ἐκρέματο, ὡς εἶπεῖν, ἀπὸ τῶν χειλέων του!... Ἠγγίζε τέλος εἰς τὸ ποθεινὸν τέρμα!... Ἐμελλε νὰ ἰδῆ λυόμενον τὸ μυστηριώδες αἰνίγμα τοῦ βίου του, νὰ γνωρίσῃ τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενεΐας του καὶ τῆς πατρίδος του! Πράγματι, ἡ ἐλπίς αὕτη δὲν ἐφαίνετο χιμαϊρική... Συντόμως προσέχων εἰς τοὺς λόγους τοῦ τραυματίου, προσήλου ἐπ' αὐτὸν τὸ βλέμμα, ἔτοιμος νὰ καταπῆ ἀπλήστως ὅσα ἔμελλε νὰ ἐκστομίσει. Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ διέκοπτε τὴν ἀφήγησιν ἐκείνην, οὔτε διὰ νεύματος κἄν. Δὲν ἐνόησε δὲ ὅτι σκιαί τις ἀνέθορον ὀπίσω αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἡ θέα τῆς σκιάς ἐκείνης διέκοψεν ἀποτόμως τὴν διήγησιν τοῦ Πατρικίου.

— Ὁ κῦρ Τζῶν! ἐψιθύρισε τεταραγμένος ὡς μαθητῆς, ὅστις φωρᾶται φλυαρῶν.

'Ὁ Ἐρικ στραφεὶς εἶδε τὸν Τούδωρ Βράουν ὀρθὸν πρὸ παρακειμένου λοφίσκου, ὅστις εἶχεν ἀποκρύψῃ τέως αὐτὸν τῶν βλεμμάτων. Ἡ ἀναφώνησις τοῦ Ἴρλανδοῦ ἐπεβεβαίωσεν τὴν ἐν τῷ νῶ αὐτοῦ πρὸ μικροῦ γεννηθεῖσαν ὑπόνοιαν, ὅτι ὁ Τζῶν καὶ ὁ Τούδωρ Βράουν ἀπετέλουσαν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἄτομον.

'Ἀλλὰ μόλις προέλαβε νὰ διατυπώσῃ κατὰ διάνοιαν τὸ συμπέρασμα τούτο.

Δύο πυροβολισμοί, ἐν διαστήματι τριῶν δευτερολέπτων ἀπ' ἀλλήλων ἀκουσθέντες ἔρριψαν ἀναισθητὰ δύο πτώματα.

'Ὁ Τούδωρ Βράουν σκοπεύσας ἐφόνευσε τὸν Πατρίκιον Ὀδόνογαν, ὅστις ἐξέπνευσεν ἐν ἀκαρεΐ.

'Ἀλλὰ πρὶν καταβιβάσῃ τὸ ὄπλον του ὁ Τούδωρ Βράουν ἐβλήθη διὰ σφαίρας ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ κατέπεσε πρηνῆς.

— Καλὰ ἔκαμα νὰ γυρίσω ὀπίσω, ἄμα εἶδα ὑποπτα πατήματα ἐπάνω 'ς τὰ χιόνια! εἶπεν ὁ Ἐρσεβον, πλησιάσας καὶ κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ καπνίζον ἔτι τὸ ὄπλον αὐτοῦ.

## Κ'

Τὸ τέρμα τοῦ περιπλου.

'Ὁ Ἐρικ ῥήξας κραυγὴν ἔπεσε γονυκλινῆς πρὸ τοῦ Πατρικίου Ὀδόνογαν, ζητῶν ἐσχάτην τινα πνοὴν ζωῆς, ἀκτινὰ τινα ἐλπίδος!... Ἄλλ' ὁ

Ἴρλανδὸς εἶχεν ἀποθάνῃ συμπααραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τὸ πολῦτιμον ἀπόκρυφον.

'Ὁ δὲ Τούδωρ Βράουν κατέπεσε πρηνῆς, ὡς εἶπομεν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐσφάδασε πρὸς στιγμὴν, αἱ χεῖρές του ἀφήκαν τὸ ὄπλον ὅπερ ἐσφιγγον τὴν στιγμὴν τῆς πτώσεως, καὶ ἐξέπνευσεν οὐδὲ λέξιν ἐκστομίσας.

— Πατέρα, τί ἐκάματε; ἀνέκραξε πικρῶς ὁ Ἐρικ. Διατί μοῦ ἀφηρέσατε καὶ τὴν τελευταίαν ἐλπίδα ὅπου εἶχα νὰ γνωρίσω τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς μου;... Δὲν ἦτο προτιμότερον νὰ τὸν συλλάβωμεν αἰχμάλωτόν μας αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον;

— Καὶ νομίζεις ὅτι θὰ μᾶς ἄφινε καιρόν; ἀπεκρίθη ὁ Ἐρσεβον. Ἡ δευτέρα τουφεκία ἦτο διὰ σέ, νὰ ἦσαι βέβαιος!... Τὸν ἐκδικήθηκα διὰ τὸν φόνον αὐτοῦ τοῦ δυστυχισμένου, τὸν ἐτιμώρησα διὰ τὸ ἔγκλημα τῆς Κρύας Ξέρας καὶ ἴσως καὶ δι' ἄλλα ἀκόμη· ὅ,τι κ' ἂν ἔγινε, δὲν λυποῦμαι!... Τί διάφορον ἔχεις, παιδί μου, νὰ μάθῃς ποία εἶνε ἡ γενεά σου, 'ς αὐτὴν τὴν θέσι ποῦ εἴμεθα;... Τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς σου!... σὲ λίγο, χωρὶς ἄλλο, θὰ πάμε νὰ ρωτήσωμε τὸν ἴδιο τὸν Θεὸ νὰ μᾶς τὸ φανερώσῃ!

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐπέρανε τὰς λέξεις ταύτας ὁ Ἐρσεβον κανονοβολισμὸς ἠκούσθη. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἦτο ἀπάντησις εἰς τοὺς πλήρεις ἀπενθαρρύνσεως λόγους τοῦ γέροντος ἀλιέως· ἄλλ' ἦτο βεβαίως ἀπάντησις εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς νήσου ἀκουσθέντας πυροβολισμούς.

— Τὸ τηλεβόλον τῆς Ἀλάσκας!... Ἐσώθημεν!... ἀνέκραξεν ὁ Ἐρικ ἀνεγερθεὶς ὅπως ἀναβῆ ἰσοπέδιον καὶ ἐρευνήσῃ διὰ τοῦ βλεμματος τὴν ἀπέραντον περὶ θάλασσαν.

Κατ' ἀρχὰς εἶδε μόνον γιγαντιαίους ὄγκους πάγων ὑπὸ τοῦ ἀνέμου φερομένους καὶ ταλαντωμένους ἐπὶ τῶν κυμάτων. Ἀλλὰ πυροβολήσαντος μετ' ὀλίγον εἰς τὸν ἀέρα τοῦ Ἐρσεβον, ἄλλος κανονοβολισμὸς ἀπήντησε σχεδὸν ἀμέσως.

Ἦδη ὁ Ἐρικ εἶχεν εὐκρινῶς διακρίνῃ ὀλίγον μέλανα καπνὸν διαγραφόμενον πρὸς δυσμὰς ἐπὶ τοῦ κυανοῦ οὐρανοῦ. Ἐκτοτε δὲ πυροβολισμοὶ καὶ κανονοβολισμοὶ ἀνταπεκρίνοντο ἀνὰ πέντε λεπτά, καὶ μετ' ὀλίγον ἡ Ἀλάσκα κάμφασα πελώριον ὄγκον πάγου ἐπεφάνῃ ὀλοταχῶς πλέουσα πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου.

'Ὁ Ἐρικ καὶ ὁ Ἐρσεβον, ὠρμησαν κλαίοντες ἐξ ἀγαλλιάσεως, εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων.— Ἔσειον τὰ μανδύλια, ἀνέριπτον τὰ πιλίδια αὐτῶν εἰς τὸν ἀέρα, ἐξεδήλουν παντὶ τρόπῳ τὴν χαρὰν των.

Τέλος ἡ Ἀλάσκα ἔστη. Φαλαινὶς τις σταλεῖσα προσεπέλασε μετὰ εἴκοσι λεπτά εἰς τὴν νῆσον.

Πῶς νὰ περιγραφῆ ἡ χαρὰ τοῦ ἱατροῦ Σβαρμειγκρόνα, τοῦ Βρέδεζορδ, τοῦ Μαλαρίου καὶ τοῦ

"Οθωνος επανευρόντων σφους και υγιεις ους ενόμιζον απολεσθέντας ;

Διηγήθησαν τὰ γενόμενα, τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀπελπίσιαν αὐτῶν ἐν τῇ νυκτί, τὰς ματαίας ἐπικλήσεις. Ἡ Ἀλάσκα εὐρεθεῖσα τὴν ἡμέραν σχεδὸν ἐλευθεράτων πάγων, ἀνετίναξε διὰ δυναμιτιδος τοὺς κρυστάλλους ὅπως ἀπαλλαγῇ αὐτῶν καθ' ὀλοκληρίαν. Ὁ Βόζεβιτς ἀναλαβὼν τὴν κυβέρνησιν τοῦ πλοίου ὡς ὑπαρχος ἔσπευσεν εἰς ἀναζήτησιν τῆς πλωτῆς νήσου, πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ παρασύραντος αὐτὴν ἀνέμου. Ὁ διὰ μέσου τῶν κινουμένων πάγων πλοῦς ἐκεῖνος ἦτο ὁ ἐπικινδυνώτατος ἐξ ὧσων εἶχε συντελέσῃ ἡ Ἀλάσκα. Ἀλλὰ διὰ τῶν ἐξαιρέτων ἔξω, εἰς ἃς εἶχεν ἀσκήσῃ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ὁ Ἔρικ, διὰ τῆς κτηθείσης πείρας, διὰ τῆς ἀκριβείας τῶν χειρισμῶν κατώρθωσαν νὰ προχωρῶσι μέσφ τῶν πλεόντων ἐκείνων κρυστάλλων ἀκωλύτως. Ἄλλο πλεονέκτημα τῆς Ἀλάσκας ἦν ὅτι ἐχῶρει κατ' αὐτὴν τὴν διεύθυνσιν τῶν πάγων μᾶλλον αὐτῶν ταχυπλοῦσα. Ἡ ἔρευνα ἐκεῖνη εὐτυχῶς δὲν ἀπέθῃ ματαία. Τὴν ἐνάτην τῆς πρωίας ἐφάνη ἡ μεγάλη ἐκ πάγου νήσος, ἐκ τῆς σκοπιᾶς δ' ἐξηκριβώθη καὶ τὸ σχῆμα αὐτῆς, μετ' ὀλίγον δὲ δύο πυροβολισμοὶ ἀκουσθέντες ἐπέρωσαν τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ δύο ναυαγοὶ εὐρίσκοντο ἔτι ἐπ' αὐτῆς.

Τὰ λοιπὰ ἐλαχίστην εἶχον τοῦ λοιποῦ σημασίαν. Ἡ Ἀλάσκα ἐμελλε νῦν νὰ στρέψῃ τὴν πῦρραν αὐτῆς πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν εἰς ὃν θὰ ἔφθανεν ἰστιοδρομοῦσα, ἀφ' οὗ ἡμοίρει πλέον ἀνθρώκων.

— Δὲν θὰ ὑπάγωμεν μὲ τὰ ἰστία! εἶπεν ὁ Ἔρικ. Ἔχω δύο ἄλλας ιδέας. Ἡ πρώτη εἶνε νὰ βυμουκληθῶμεν ἀπὸ τὴν νῆσόν μας ὅσον περισσότερον προχωρήσῃ πρὸς νότον ἢ πρὸς δυσμάς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θ' ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὰς ἀκαταπαύστους συγκρούσεις μὲ τοὺς πλεόντας πάγους, τοὺς ὁποίους ἡ πλωτὴ νῆσός μας θ' ἀνυλάβῃ νὰ διώκῃ ἐμπροσθέν της. Ἡ δευτέρα εἶνε νὰ συλλέξωμεν τὰ ἀναγκαῖα καύσιμα ὅπως συμπληρώσωμεν τὸν πλοῦν μας, ὅταν ἔλθῃ ἡ κατάλληλος ὥρα ν' ἀναλάβωμεν τὴν ἀνεξάρτησίαν μας.

— Τί θέλεις νὰ εἴπῃς; Μήπως ἡ νῆσός σου περιέχει γαιανθρακωρυχεῖον; ἠρώτησε γελῶν ὁ ἰατρός.

— Ὅχι ἀκριβῶς γαιανθρακωρυχεῖον, ἀπεκρίθη ὁ Ἔρικ, ἀλλὰ κάτι τι ὅμοιον περίπου, τουτέστι ὀρυχεῖον ζωϊκοῦ ἄνθρακος, ἀπὸ λίπος οὐγιούκ. Θὰ ἐπιχειρήσω τὸ πείραμα ἀφ' οὗ ἔχομεν ἐστίαν ἐπίτηδες κατασκευασθεῖσαν διὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν καυσίμων.

Πρὸ παντός ἄλλου ἐξεπλήρωσαν τὰ πρὸς τοὺς θανόντας καθήκοντα βίψαντες αὐτοὺς εἰς τὴν θάλασσαν, ἀφ' οὗ ἔδεσαν σφαῖραν εἰς τοὺς πόδας των.

Εἶτα ἡ Ἀλάσκα προσήγγισεν εἰς τὴν ὀπισθίαν πλευρὰν τῆς πλωτῆς νήσου ὥστε νὰ σύρῃται ὑπ'

αὐτῆς προστατευομένη ἅμα ὑπὸ τοῦ ὄγκου της. Εὐχερῶς λοιπὸν ἠδυνήθη τὸ πλήρωμα ν' ἀνακομίσῃ εἰς τὸ πλοῖον τὰ ἀποβιβάσθέντα εἰς τὴν ἀποθήκην τροφίμα. Μετὰ τοῦτο δὲ τὸ πλοῖον προσεδέθη εἰς τὸ βόρειον ἄκρον τῆς νήσου, ὅπου προησπίζετο κάλλιον κατὰ τῶν γιγαντιαίων κρυστάλλων. Ὁ Ἔρικ εἶχεν ἤδη βεβαιωθῆ ὅτι οὕτω βυμουλοκούμενοι διήνυσον κατὰ μέσον ὄρον ἐξ ἡμίλια, ὅπερ ἦτο ἐπαρκέστατον, ἀφ' οὗ μάλιστα οὐδένα φόβον εἶχον τοῦ λοιποῦ ἐκ τῶν πλεόντων πάγων.

(Ἔπεται συνέχεια)

## ΑΟΡΑΤΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ

[Συνέχεια ἴδε προηγούμε. φύλλον.]

Ἐξ ὧσων εἶπομεν μέχρι τοῦδε περὶ τῶν βακτηρίων ἐξαγεται, ὅτι τὸ πλῆθος αὐτῶν εἶνε ἀμετρον καὶ οἱ τρόποι τῆς διαδόσεως αὐτῶν πολυάριθμοι. Τὰ παραμόνιμα αὐτῶν σπόρια ξηραίνόμενα ἔχουσι τὴν ιδιότητα ὄχι μόνον ν' ἀναβλαστάνωσι μετὰ μακρόν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον, χρόνον, ὅπως καὶ τὰ σπέρματα τῶν τελειότερων φυτῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ βλάπτωνται ποσῶς, τοὐλάχιστον πλείστων ἐξ αὐτῶν, ὑπὸ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ψύχους, τῆς θερμότητος, τῆς ξηρασίας κ.τ.λ. Ὅπως θανατώσωμεν π.χ. τὰ σπόρια βακτηρίου τοῦ χόρτου εἶνε ἀνάγκη θερμοκρασίας ἄνω τῶν 110° C καὶ παράτασις τοῦ βρασμοῦ πέραν τῆς ὥρας. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον, καὶ διὰ τὰ λοιπὰ εἶδη.

Πλὴν ὅμως τῆς διαδόσεως τῶν βακτηρίων διὰ σπορίων δύνανται ταῦτα νὰ διαδοθῶσι καὶ διὰ τῶν φυτικῶν αὐτῶν μορφῶν, καθόσον πολλὰ βαθδία τούτων ξηραίνόμενα ἀναβλαστάνουσιν ὅταν διυγρυνθῶσι.

Ἡ ἀπανταχοῦ παρουσία τῶν βακτηρίων καθίσταται εὐνόητος, ὅταν ἀναλογισθῶμεν ὅτι τὰ σπέρματα αὐτῶν καὶ τὰ βαθδία εὐρίσκονται προσκεκολλημένα ἐφ' ὄλων τῶν σωμάτων καὶ αἰωρημένα ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ἕνεκα τῆς μικρότητός των δὲ καὶ ἡ ἐλαφροτάτη πνοὴ τοῦ ἀνέμου διασπείρει αὐτὰ πανταχοῦθεν, οὕτω δὲ ἅμα ταῦτα ἀνευρίσκουσι τοὺς ὄρους πρὸς ἀνάπτειν αὐτῶν, ὑγρασίην καὶ θερμότητα, ἀναπτύσσονται πάραυτα καὶ πολλαπλασιάζονται ἐκπληκτικῶς.

Γνωρίζομεν ἤδη, ὅτι τὰ βακτήρια ἀνήκουσιν εἰς τὰς φυτικὰς ὀργανώσεις, αἵτινες δὲν παρασκευάζουσι ἀφ' ἐαυτῶν τὰς θεμελιώδεις οὐσίας τοῦ σώματός των, ἀλλὰ παραλαμβάνουσιν αὐτὰς ὅπως καὶ τὰ ζῷα, ἐτοιμούς ἀφ' ἐτέρων ἐνοργάνων σωμάτων, ἦτοι εἰς τοὺς μύκητας. Ἐπειδὴ δὲ τὰ σώματα τὰ περιέχοντα τοιαύτας οὐσίας